

BELEIDSPLAN WIJKGEMEENTE NICOLAÏKERK

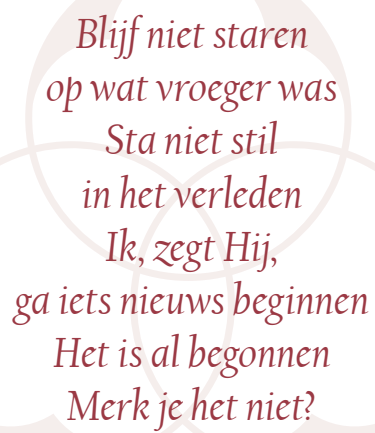
2023 - 2027

Waar vriendschap en liefde is, daar is God.

NICOLAÏKERK

ONDER EEN OPEN HEMEL

*Blijf niet staren
op wat vroeger was
Sta niet stil
in het verleden
Ik, zegt Hij,
ga iets nieuws beginnen
Het is al begonnen
Merk je het niet?*

Lied 809
bij Jesaja 43: 18 en 19

INHOUDSOPGAVE

VOORAF.....	p.4
1. MISSIE EN VISIE	p.6
2. HET LEVENDE WOORD VAN GOD ALS BASIS.....	p.7
3. SAMEN GEMEENTE ZIJN	p.9
Jeugd	
4. JONG EN OUD BETREKKEN	p.10
5. KERK ZIJN IN DE WERELD OM ONS HEEN	p.11
De wijk	
De stad	
De wereld	
6. MUZIEK IN DE NICOLAI.....	p.13
Bestuur	
7. ORGANISATIE VAN ONZE GEMEENTE	p.15
Betaalde krachten	
Vrijwilligers	
8. COMMUNICATIE EN DIGITALISERING.....	p.17
Bijzondere vorm van communicatie: streamen/online beschikbaar maken van kerkdiensten	
9. FINANCIËN EN DE TOEKOMST	p.19
10. HET MONUMENTALE KERKGEBOUW	p.20
11. SAMENVATTING IN POSTERS	p.22

VOORAF

Het vorige beleidsplan van de Nicolaïkerk (ofwel de Klaaskerk) kwam tot stand na het samengaan met de Marcuskerk en betrof de periode 2019-2022. Dit beleidsplan was een goed vertrekpunt voor de voor ons liggende periode 2023-2027. Ook het nieuwe beleidsplan van de Protestantse Gemeente Utrecht heeft ons geïnspireerd in onze gezamenlijke blik op de toekomst. We hebben te maken met nieuwe omstandigheden en met veranderingen in de kerk en de maatschappij, dus het is belangrijk dat we opnieuw formuleren wie we zijn en hoe we als gemeente invulling willen geven aan de toekomst van ons kerkzijn. De corona pandemie waar we begin 2020 mee geconfronteerd werden zette het gemeentelven en diverse ontwikkelingen lange tijd bijna stil, maar bood gelijktijdig weer nieuwe vormen van samen gemeente zijn. De corona-periode had ook effect op de pioniersplek “Huis van de Ziel”, die daardoor niet tot de beoogde wasdom kwam, maar in geïntegreerde vorm zal continueren.

In 2021 zijn we gestart met de voorbereiding van een nieuw beleidsplan voor onze gemeente. Belangrijke inbreng daarvoor hebben we gekregen uit het extern begeleide traject “Waar liefde en vriendschap is”, uit vele gesprekken met gemeenteleden naar aanleiding van het eindverslag en advies, uit de werkgroepen rondom de thema’s die we wilden oppakken, uit de besprekingen in de kerkenraad en uit het gemeenteberaad van voorjaar 2022.

We hebben ons in het formuleren van de richting voor de toekomst met name bezonnen op de thema’s organisatie, gemeenschap, communicatie en muziek. Deze ziet u dan ook terug in het beleidsplan 2023-2027 van de Nicolaïgemeente. Een beleidsplan dat koers geeft aan onze wijkgemeente in de komende vier jaar. Het gaat hierbij om het uitzetten van het speelveld waarbinnen de activiteiten van onze wijkgemeente in de komende vier jaar vorm gaan krijgen. Aan het begin van elk hoofdstuk treft u in een paar regels aan wat onze ambitie is en waar we over 4 jaar als wijkgemeente bij dat betreffende onderwerp willen staan.

Na het vaststellen van het beleidsplan en het daarmee schetsen van het speelveld zijn de werkgroepen aan zet. De Nicolaïgemeente kent een aantal vaste werkgroepen maar ook tijdelijke voor bijv. projecten. Deze werkgroepen zullen in toenemende mate een belangrijke rol krijgen in het realiseren van het beleidsplan.

Hoewel de cantorijen geen werkgroepen zijn, vallen ze onder de verantwoordelijkheid van de kerkenraad en is er minimaal één keer per jaar overleg met leden van het moderamen en een afvaardiging van de cantorij.

De kerkenraad stelt de vaste werkgroepen samen dan wel bevestigt deze met het meegeven van hun opdracht voor de komende twee cq. vier jaar. Daarmee wordt richting en ruimte aan de werkgroepen gegeven. Bij de start van de beleidsperiode kennen we de volgende werkgroepen:

- Liturgie (inclusief muziek in de diensten)
- Pastoraat
- Diaconie
- Verdieping en Leren (V&T)
- Kerkrentmeesters
- Jeugd (inclusief jongeren zelf)
- Muziek (reorganisatie financiering)
- Verhuur kerkgebouw (intensivering verhuur)
- Huis voor de Ziel (van pioniersplek i.o. naar integratie)
- Communicatie (inzet en balans digitalisering)
- Jong-volwassenen (inclusief studenten)
- Klaas in de stad (vervolg op Utrecht 900)
- Kortdurende thematische projectgroepen

De werkgroepen gaan op basis van dit beleidsplan, aan de hand van een format en in nauw contact met de kerkenraad aan de slag met hun eigen werkplan waarin zij uitwerken wat ze in de komende twee jaar gaan doen. Daarbij zal het streven zijn om de doelstelling die voor het werkgebied van de werkgroep geformuleerd is in twee werkplannen van elk 2 jaar te realiseren.

De eerste reeks werkplannen wordt in maart 2023 door de werkgroepen aangeboden en in de kerkenraad besproken, waarbij een contactpersoon van de werkgroep gedurende het gehele proces communicatie voert met de kerkenraad. Eind 2025 vindt op werkgroepniveau een evaluatie plaats met terugkoppeling naar de kerkenraad, waarbij tevens een voorstel voor het vervolg wordt gedaan.

Aan het eind van de beleidsperiode vindt in en met de kerkenraad een evalueatie van alle activiteiten plaats en wordt getoetst of we de gestelde doelen bereikt hebben.

Op deze wijze kunnen we als kerkenraad vanuit de geformuleerde visie aan werkgroepen ruimte geven, mooie initiatieven laten rijpen en uitvoeren. Daarbij is samenhang en binding vanuit een heldere koers en focus van essentieel belang. Alleen vanuit die verbinding en een open communicatie daarover kunnen we vorm geven aan dit beleidsplan, waarmee we praktisch gezien steeds meer werken in de lijn van het werkgroepenmodel dat binnen de PKN in toenemende mate gehanteerd wordt. Met de gemeente zullen we twee keer per jaar in gesprek gaan in een gemeenteberaad en/of koffiegesprek. Met bovengenoemde aanpak willen we de betrokkenheid en de dialoog binnen de gemeente vergroten en de verantwoordelijkheid delen. In verbinding met elkaar. Want in Lichaam van Christus zijn we samen. We hopen dan ook dat dit beleidsplan van en voor ons allen is!

December 2022

Kerkenraad wijkgemeente Nicolaïkerk

1

MISSIE EN VISIE

De wijkgemeente Nicolaïkerk wil een kloppend religieus hart zijn in de stad, een plek van en mét betekenis, die bezocht en gedragen wordt door jong en oud, waar iedereen zich welkom voelt en waar respect is voor diversiteit in zijn en denken, in woordverkondiging en muziek. We zijn een gemeente met een sterke uitstraling naar buiten, waar wat 'gebeurt', ook buiten de zondag. God en de Bijbel staan centraal en er is waardering voor (eeuwenoude) tradities. Jong en oud komen hier samen en zijn actief betrokken en verbonden.

Verleden, heden en toekomst hebben onze aandacht en vormen deel van hoe wij geloofsgemeenschap en open kerk zijn. De wijkgemeente Nicolaïkerk is te vinden in de Nicolaïkerk, waar woorden en muziek klinken die mensen raken. Er wordt op goede wijze samengewerkt in een transparante organisatiestructuur met open oog voor de realiteit. Zorg voor elkaar en de wereld krijgen alle aandacht. Om dit te realiseren wordt oecumenische samenwerking nadrukkelijk gezocht.

2

HET LEVENDE WOORD VAN GOD ALS BASIS

We streven ernaar een kerkelijke gemeente te zijn die zich steeds weer laat inspireren en leiden door de verhalen uit de Bijbel, die levend zijn door de verbinding met het hier en nu, de wereld waarin wij leven, de mensen die wij zijn, de gemeente die wij vormen.

In de Nicolaïkerk vertrekken we vanuit het Levende Woord van God. Wat dat betekent laat zich aflezen aan de vorm van de Nicolaïkerk. Als oude, monumentale Middeleeuwse kerk, is zij gebouwd in de vorm van een kruis. Met een voorportaal, waar je binnenkomt, een langgerekt schip, twee zijarmen en een hoofd, het koor. Beter kan niet zichtbaar worden gemaakt waar onze Gemeente voor staat. De Gemeente komt samen en leeft als het Lichaam van Christus. Het kruis verwijst naar verdriet, pijn en zorgen, maar ook naar vreugde, hoop en liefde, en alles daar tussenin wat gemeenteleden 'mee' brengen. Zo willen we graag Gemeente zijn, in antwoord aan de roep van het geheim van onze Heer Jezus Christus als het Levende Woord: een gemeente die open en gastvrij is, waarin alle lidmaten van het Lichaam vrij en zichzelf kunnen zijn, en tegelijk op elkaar betrokken, en samen deelnemen aan liturgie, gesprek, kring/leerhuis en omzien naar elkaar.

De Schriften, als neerslag van het Levende Woord, vormen de belangrijkste bron voor ons geloofsleven. Hier vinden we het verhaal van de God van Israël en Jezus Christus, en inspiratie om dat wat Hij aan ons heeft voorgeleefd, ruimte te geven aan hoe wij samen Gemeente zijn in zijn geest.

De erediensten (kerkdienst, vesper) zijn de plaats bij uitstek waar dank en lofzegging voor het Levende Woord gestalte krijgt, en waar de verkondiging van het Woord wordt gehoord. Meermaals worden de diensten door gemeenteleden benoemd als essentiële momenten van geloofsinspiratie, bezinning, stilte en rust. Voor de meesten van ons lijkt kerkbezoek de belangrijkste manier om het geloofsleven te voeden. In een poging om het belang van de kerkdiensten en vespers te onderstrepen, reageert een gemeentelid als volgt: 'Op zondag worden we gereset, zodat we maandag tot en met zaterdag christen kunnen zijn op onze plaats in de maatschappij'.

Juist omdat we leden van één Lichaam zijn, en als leden vanwege ons mens-zijn van elkaar verschillen, is er binnen de Gemeente positief ruimte voor deze verschillen. Daar wordt binnen de Gemeente dan ook waarde aan gehecht. Eigen interpretatie van het gehoorde in de verkondiging en ontwikkeling van een persoonlijk Godsbeeld van mensen, worden daarom gewaardeerd en ook aangemoedigd. Deze openheid rondom het geheim van het Levende Woord, maakt dat uitdrukkingen als ‘met elkaar zoekend geloven’, ‘vragen in plaats van antwoorden’ vaak genoemd worden. Eén van de kerkenraadsleden benoemt het als volgt: ‘We zijn op zoek naar antwoorden die zich kunnen blijven ontwikkelen’.

Voor de toekomst hopen we in deze lijn verder te kunnen gaan op onze zoektocht. We houden van diversiteit, moedigen variatie in eredienst, muziek en werkvormen ook aan, maar willen elkaar wèl blijven vinden in dat Ene brandpunt Jezus Christus dat ons geschonken is, en ons telkens weer inspireert en bemoedigt. En ons aanzet om verder te kijken dan onze eigen kring. De kring van de gemeente als het Lichaam van Christus wordt groter gemaakt in ons verlangen ook missionair gemeente te zijn. Met woord en daad getuigend van de Boodschap, elkaar dienend, maar ook barmhartig en opkomend voor gerechtigheid in de samenleving, dichtbij en in grotere verbanden.

3

SAMEN GEMEENTE ZIJN

We streven ernaar dat in 2027 de gemeenschap rond de Nicolaïkerk een open en inclusieve gemeente is waarin alle leeftijdsgroepen vertegenwoordigd zijn. In deze gemeente staat de ontmoeting met elkaar op basis van onderling respect centraal. Dit betekent dat we vanuit een grote diversiteit allen actief werken aan verbinding, communicatie en verdraagzaamheid.

De Nicolaïkerk wordt door velen ervaren als 'open en meelevend', waar ruimte is voor diversiteit in alle opzichten. Elkaar leren kennen wordt gezien als basis voor het gemeenschapsgevoel. Dat vraagt van ieder van ons inzet om ook echt op zoek te gaan naar de ander. En alert te zijn op wie ons nog niet echt bekend voorkomt, bijvoorbeeld bij de ontvangst van nieuwkomers, voor wie het niet altijd eenvoudig is zich opgenomen te voelen in de gemeenschap. We willen een gemeente zijn van insluiten, niet van uitsluiten. Dat betekent dat we ook wanneer we van mening verschillen we mét elkaar en niet over elkaar in gesprek gaan.

Omzien naar elkaar wordt gezien als een groot goed, niet in de laatste plaats als 'pastoraat van onderop'. Daarnaast blijft gerichte pastorale inzet door de predikant en het team pastoraat en de bezoekmedewerkers rond kruispunten in het leven – vreugde en verdriet – van belang. Maar ook het blijven zoeken naar verbindingen tussen kerkleden onderling om elkaar op allerlei manieren te helpen en talenten te zien en aan te wenden. Gezocht wordt naar werkbare varianten op en naast het individueel huisbezoek. Hierbij kan gedacht worden aan: het intensiveren van 'groepsgewijs pastoraat', zoals groothuisbezoek, themabesprekingen, aandacht voor levensvragen of praktisch invullen van hulp etc.

Als wijkgemeente Nicolaïkerk hechten we grote waarde aan samen gemeente zijn en gaan we de komende jaren samen op zoek naar nieuwe, aanvullende vormen van ontmoeting. Fysiek en online. Juist in de coronaperiode hebben we (in het missen van daarvan) ervaren hoe belangrijk die ontmoeting is, maar ook wat het oplevert om hierin creatief te zijn.

Op verschillende wijzen en met diverse activiteiten rond ontmoeten, verdiepen en leren en rond meditatie en verstillings- en inspiratie (dit laatste onder titel Huis voor de Ziel) willen we mogelijkheden bieden en ontwikkelen voor het onderlinge contact tussen gemeenteleden. Maar ook met mensen van buiten onze gemeente. Met bijvoorbeeld het gesprek tussen de generaties en door rekening te houden met wat er in verschillende levensfasen mogelijk is.

JONG EN OUD BETREKKEN

We streven ernaar dat de Nicolaïgemeente een wijkgemeente is waarin steeds doelbewust verschillende activiteiten en vieringen gericht op specifieke doelgroepen er voor zorgen dat alle leeftijden/doelgroepen zich aangesproken en actief betrokken voelen. Voor de continuïteit van onze wijkgemeente is het van groot belang dat we als wijk de keuze durven te maken om prioriteit te geven aan gemeenteopbouw voor jeugd en jongvolwassenen.

Voor een toekomstgerichte gemeenteopbouw en voor de continuïteit is aandacht voor verschillende groepen en geloofsbeleving en – betrokkenheid nodig. Alle verschillende groepen van de wijkgemeente moeten zich kunnen herkennen in de kerk. In de komende jaren zal er extra aandacht besteed worden aan de specifieke behoeften van onder andere de jongeren, jongvolwassenen, jonge gezinnen en de leeftijdsgroep 20-50 jaar. Daarbij differentiëren we in activiteiten en diensten gericht op deze doelgroepen. Voor ouderen is er al veel aandacht in het gemeentelven en dit zal worden gecontinueerd.

JEUGD

We zien het als onze opdracht om onze kinderen toe te rusten voor hun dagelijkse leven en hen te vertellen over Jezus en ze verhalen uit de bijbel mee te geven. De aandacht voor kinderen in de Nicolaïkerk begint bij de crèche voor de jongsten en krijgt daarna een vervolg in de kindernevendienst, in Klaas Junior of Tienerdiensten voor de oudere leeftijdsgroepen. Ook wordt in onze kerk Godly Play aangeboden. De aandacht voor kinderen moet zich niet beperken tot specifieke activiteiten voor de kinderen. Ook in de eredienst en in de andere activiteiten binnen onze gemeente moet aandacht en ruimte zijn voor de kinderen. De werkgroep onderhoudt hierover nauw contact met de predikant.

Voor een kerk die zich op de toekomst richt is het van belang jongeren en jonge gezinnen aan zich te binden. We zien dat nogal wat jonge ouders die hun kinderen in de Klaaskerk laten dopen, kort na het doopritueel met hun kinderen uit beeld raken. Datzelfde geldt voor kinderen die de basisschool verlaten en op de middelbare school een nieuw leven beginnen. Het aantal tieners dat met regelmaat de kerk bezoekt is gering. Een leeftijdscategorie die in onze gemeente vrijwel onzichtbaar is, is de groep van jongvolwassenen in de leeftijd van 18 tot en met 24 jaar, waaronder studenten.

Het beleid voor de komende jaren zal er op gericht zijn om deze doelgroepen te bereiken. Belangrijk daarbij is dat we het gesprek mét hen aangaan en dat we samen met hen zoeken naar een actieve rol die ze in kerkdiensten of in andere eigentijdse kerkelijke jongerenactiviteiten kunnen vervullen. Daarnaast zoeken we de komende jaren ook naar (nieuwe) vormen om de actieve betrokkenheid van jonge ouders die hun kinderen binnen onze gemeente laten dopen, te laten voortduren.

KERK ZIJN IN DE WERELD OM ONS HEEN

We streven ernaar ons meer naar buiten te richten en kerk in de stad en wereld te zijn. Onze wijkgemeente is bekend als een plaats waar mensen met een hulpvraag terecht kunnen, zowel in aandacht, praktische hulp als financiële ondersteuning. Het spreekt voor zich dat het geloof in God de Vader en Jezus Christus ons oproept ons in te zetten in en voor de wereld om ons heen, ver weg en dichtbij. Dat doen we niet alleen diaconaal, maar ook in het samen kerk zijn en activiteiten organiseren met en voor specifieke doelgroepen en andere geloofsgemeenschappen in de stad.

DE WIJK

Allereerst is het onderhouden van het gemeentelven binnen onze eigen kerk een belangrijk onderdeel. Immers zonder een levende gemeente kan het werk van Christus niet plaatsvinden. Daarnaast hebben we ook een taak in het deel van de stad waar onze kerk staat. Dat gaat van individuele hulpverlening voor mensen in nood tot het onderhouden van allerlei contacten in de wijk met organisaties die een signalerings- of opvangfunctie hebben: de buurtteams, de voedselbanken, de buurthuizen (de nieuwe Jutter en het Trefpunt) en het inloophuis het Knooppunt. Ook de contacten met de zustergemeentes zoals de Rooms Katholieke parochie, de moslimgemeente het IWEG (Interkerkelijke Werkgroep Etnische Groeperingen) en het UPLR (Utrechts Platform voor Levensbeschouwing en Religie) zijn belangrijk. Immers, met de verschillende geloofsgemeenschappen werken we in de wijken.

DE STAD

Voor onze gemeente is het ook belangrijk om te blijven zoeken naar mogelijkheden om breder kerk te zijn. Vanuit ons geloof willen we namelijk een rol van betekenis te spelen in de stad. We willen gezamenlijk drempels van kerken verlagen, mensen uitnodigen, mensen zien als er nood is. We zetten onze deuren open, om die reden doen we bijvoorbeeld elke zomer ook mee met Kerken Kijken Utrecht en nodigen mensen uit naar binnen te komen en ons te ontmoeten.

We zien in Utrecht een toename van problematiek als armoede en dakloosheid. Dat vraagt ondersteuning waar nodig, maar ook signaleren, betrekken van andere organisaties en signalen afgeven aan de lokale of landelijke overheid. We onderhouden actief contacten met organisaties die zich richten op groepen mensen die door omstandigheden tijdelijk of langdurig buiten de samenleving gestaan hebben of die het moeilijk vinden om aansluiting te vinden in onze samenleving belangrijk. Er zijn contacten met organisaties voor de terugkeer van gedetineerden naar de samenleving (o.a. Exodus), dak- en thuislozen en voedselbanken. De stedelijke inzet zal gelet op de demografische gegevens om intensivering vragen in de komende beleidsperiode.

DE WERELD

We voelen ons als gemeente nauw betrokken bij wat er in de wereld gebeurt. Die betrokkenheid uiten we in ons gebed, door het vragen van gerichte aandacht binnen en buiten onze wijkgemeente, door acties en door financiële ondersteuning. Dat doen we bijvoorbeeld door via de diaconie bij te dragen aan het werk van organisaties als Kerk in Actie en Amnesty International. De onrust in de wereld, het geweld, de armoede, natuurrampen en pandemieën nemen toe en vragen continue onze nimmer aflatende aandacht en positionering. Daarin willen we als gemeente ons dan ook actief voor blijven inzetten, omdat ieder mens telt en recht heeft op een menswaardig bestaan en op een leven in vrede.

6

MUZIEK IN DE NICOLAI

We streven ernaar een kerk van en voor alle mensen te zijn. En er is veel diversiteit binnen onze gemeente aan geloofsbeleving. Daar proberen we met het muziekaanbod dan ook op aan te sluiten, omdat muziek het Woord in de dienst ondersteunt en uitdraagt. Daarnaast willen we ook een onderscheidend muziekaanbod realiseren dat ook stedelijk interessant is en mensen trekt om kennis te maken met de Nicolaïkerk en het muziekaanbod. Om dit toekomstbestendig te kunnen realiseren is een nieuw financieel plan noodzakelijk. Dit is dan ook een doelstelling voor de startperiode van het beleidsplan.

Als inspiratie en expressie van het gesproken woord speelt muziek, uitgevoerd door professionele musici, een belangrijke rol in onze kerkdiensten en vespers. Tijdens de zondagse eredienst vullen Woord en muziek elkaar aan en wordt het Woord versterkt door de muziek. Verstand en gevoel worden dan beiden aangesproken, dat versterkt de beleving van ons geloof. De liturgische opbouw van de eredienst in de Nicolaïkerk komt tot stand door een zorgvuldige afstemming en goede samenwerking tussen predikant en (cantor)-organisten voor wat betreft de keuze van muziek bij de gekozen teksten en thema's.

Voor het muziekbeleid van 2022-2026 is een aantal aandachtspunten geformuleerd. De doelen zijn de muziek levend te houden en zorg te dragen voor afstemming met de wensen van de gemeente. De kerkenraad wil voorzien in zowel de muzikale activiteiten rondom de kerkdiensten als ook de creatieve ruimte bieden om bijzondere projecten te organiseren teneinde muziek te laten excelleren. Voor bijzondere projecten worden financiële middelen gezocht.

Ten aanzien van de kerkelijke diensten zijn de uitgangspunten:

- Medewerking instrumentalisten aan de eredienst en vespers, binnen de financiële mogelijkheden en het muziekplan
- Twee keer per jaar gaan musici met gemeenteleden in gesprek over wensen van gemeente over de keuze en invulling van muziek en instrumenten
- Ruimte voor inbreng van gemeenteleden, met extra aandacht van de jeugd betreffende het muziekgenre/-keuze in de eredienst en een mogelijkheid om een bijdrage te leveren naast de beroepskrachten
- De cantorijen hebben een plaats in de diensten en vespers en worden met enige regelmaat ingezet voor bijzondere projecten, met name bij bijzondere diensten.
- Kinderen in de kerk door muziek en optreden te laten kennismaken met verhalen uit de bijbel.

Creatieve ruimte voor projecten en publieke voorstellingen, concerten, muzikale activiteiten:

- Inspelen op belangstelling voor de kerkmuziek in de Nicolaïkerk bij groepen buiten de gemeente; verbeteren van de pr.
- Medewerking instrumentalisten
- Muzikale activiteiten buiten de kerkdiensten, eventueel in samenwerking met andere PGU kerken
- Link met de Stichting Culturele Evenementen Nicolaïkerk (SCEN) die jaarlijks een aantal concerten organiseert
- Om zowel kinderen in de kerk als buiten de kerk met kerkgerelateerde muziek en optredens te laten kennismaken. Daarvoor wordt samenwerking met de andere PGU kerken gezocht.

Foto's: Wouter van Twillert,
Yes I Do Photography

ORGANISATIE VAN ONZE GEMEENTE

In de organisatie van de wijkgemeente willen we meer ruimte bieden aan de talenten en mogelijkheden van de verschillende medewerkers en werkgroepen binnen de wijkgemeente. Werkgroepen opereren relatief zelfstandig binnen het door de kerkenraad opgestelde speelveld, zowel inhoudelijk als financieel. De verbondenheid met de kerkenraad is geborgd door regelmatige terugkoppeling en overleg met een contactpersoon. Medewerkers (vrijwilligers en professionals) zijn toegerust voor hun taak binnen onze wijkgemeente en de formatie sluit aan bij de doelstellingen van de wijkgemeente en het beschikbare budget.

BESTUUR

De wijkgemeente Nicolaïkerk vormt actief onderdeel van de Protestantse Gemeente Utrecht (PGU) en kent een bestuur in de vorm van een kerkenraad, waarbinnen het moderamen als dagelijks bestuur functioneert. Op dit moment kent de kerkenraad uit praktische c.q. persoonlijke overwegingen een duo voorzitterschap. De scriba ondersteunt de kerkenraad. De wijze waarop de kerkenraad wordt gekozen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd, is kerkordelijk geregeld. Er is een Wijkraad van Kerkrentmeesters die onder verantwoordelijkheid van de Kerkenraad uitvoering geeft aan het beleid met betrekking tot beheer, financiën, gebouwzaken (o.a. verhuur) en personeel. Daarnaast zijn er thematische commissies c.q. werkgroepen als liturgie, diaconie, vorming en toerusting, pastoraat en jeugd.

In de nieuwe beleidsperiode wil de kerkenraad t.a.v. de organisatie het volgende realiseren:

- Een versterking van de professionaliteit en verantwoordelijkheid van de diverse werkgroepen, die via een deelnemend kerkenraadslid in verbinding staan met de kerkenraad. Hiertoe behoren ook jaarplannen en evaluaties per werkgroep, die twee jaarlijks door de kerkenraad besproken worden.
- Een werk-agenda voor de kerkenraad die mede dank zij sterke werkgroepen en een slagvaardig moderamen minder operationeel is en vooral ruimte geeft aan beleidsontwikkeling en lange termijn perspectieven op de diverse gebieden.
- Een inzichtelijk organogram van de organisatie met functiebeschrijvingen van de werkgroepen en de diverse (key)functies en ambten binnen onze kerk.
- Meer transparantie ten aanzien van organisatie en beleid door betrokkenheid te verbreden, communicatie te versterken en participatie te stimuleren. Dit betekent o.a. dat de werkgroepen in ieder geval uitgebreid worden met een werkgroep Communicatie.
- Verder vorm geven aan (fysieke en sociale) veiligheid van medewerkers, gemeenteleden en vrijwilligers, met inachtneming van AVG-uitgangspunten

BETAALDE KRACHTEN

Binnen de Nicolaïkerk werken een wijkpredikant, een koster en drie musici, allen in deeltijdfuncties. Na het emeritaat van een tweede wijkpredikant in 2021 wordt onderzocht of er alsnog een deeltijdvacature geformuleerd kan worden, die vanwege financiën een andere invulling zal krijgen dan waar na de fusie in tijdelijkheid voor werd gekozen.

In de nieuwe beleidsperiode wordt het volgende beoogd:

- Komen tot een gedragen en inhoudelijk en financieel passende invulling van een (deel)vacature niet zijnde een predikant, afgestemd op de actuele behoefte aan aanvullende inzet en ondersteuning en met externe financiering
- Professionalisering van het personeelsbeleid door actualisering van functiebeschrijvingen, deskundigheidsbevordering en de gesprekscyclus, dit alles in overleg met de PGU.
- Formatieplanning op lange termijn in beeld brengen en vorm geven

VRIJWILLIGERS

Binnen de Nicolaïkerk zijn veel enthousiaste vrijwilligers actief. Nu al maar zeker ook met het oog op de toekomst zien we dat deze vrijwilligers in toenemende mate onmisbaar zijn. De coördinatie inclusief werving en binding verloopt via de vrijwilligerscoördinator die daarover overleg voert met een lid van de kerkenraad dan wel zelf lid van de kerkenraad is. De aansturing van vrijwilligers is afhankelijk van de aard van de inzet. Dat is i.v.m. het gebruik en de verhuur van de gebouw veelal de koster/beheerder, maar kan ook de predikant, een kerkrentmeester of voorzitter van een werkgroep zijn.

In de nieuwe beleidsperiode wordt gewerkt aan:

- Uitbreiding van het aantal vrijwilligers, met het oog op betrokkenheid van de gemeente en ter ondersteuning van vitale processen. Daarbij ook specifiek aandacht voor bijv. het streamen van kerkdiensten en verhuur gebouw.
- Gericht aanbod en maatwerk met betrekking tot professionalisering van vrijwilligers (en betaalde krachten) door trainingen of begeleiding, waaronder ook een training voor lectoren, pastoraal medewerkers en kerkrentmeesters, IT-training en coaching.
- Meer aandacht voor werving en binding, door meer bekendheid te geven aan het vrijwilligersbeleid, taak- en profielomschrijvingen te concretiseren, periodieke inspiratie, motivatie en waardering alsmede het organiseren van feedback.

We streven ernaar om de communicatie te verhelderen en versterken als wezenlijk deel van de ontmoeting. Nieuwe mogelijkheden en vormen gaan gericht onderdeel worden van de communicatie, waarbij aandacht zal blijven voor de verschillen in mogelijkheden en vaardigheden van gemeenteleden.

Het Woord van God en Jezus Christus als inspiratie is de basis van de communicatie binnen onze kerk. Communicatie binnen en buiten onze kerk is bedoeld om enerzijds informatie te geven over activiteiten en wie doet wat en vragen te beantwoorden; aan de andere kant om vragen te kunnen stellen en informatie te halen. En uiteraard om het gemeenschapsgevoel te bevorderen en mensen te betrekken.

We streven naar interactieve communicatie, waarbij iedereen in de gemeente aan het gesprek kan deelnemen. Verschillende groepen wordt gevraagd om er zich bewust van te zijn dat in actieplannen en uitwerkingen de juiste mensen/groepen betrokken blijven en worden. En dat activiteiten daarop gericht zijn, inclusief laagdrempeligheid.

We willen de volgende richtingen van communicatie stimuleren, tussen:

- Kerkenraad en gemeenteleden
- Kerkenraad en werkgroepen
- Werkgroepen en gemeenteleden
- Gemeenteleden onderling
- De kerkelijke gemeente en daarbuiten (zoals bv groepen waarmee samengewerkt wordt, belangstellenden, gemeentelijke overheid, omwonenden)

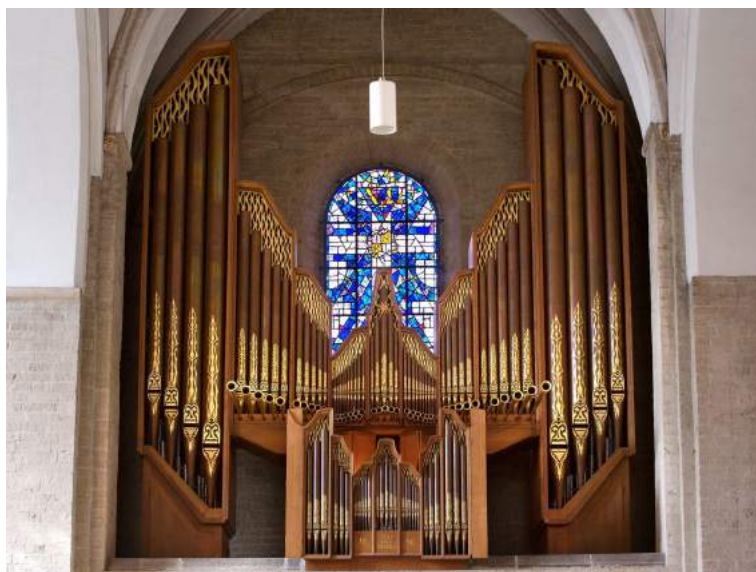
De nieuwsbrief vormt de basis voor informatie die voor iedereen in de kerk toegankelijk is; daarnaast gebruiken we de website (voor informatie ook naar buiten toe) en de kerk-app (voor snelle, korte berichten tussen kerk en gemeente en gemeenteleden onderling en als online smoelenboek). Naast formele kanalen zijn ook de informele en mondelinge kanalen onontbeerlijk, zoals bij koffiedrinken of gemeenschapsactiviteiten en pastoraatsbezoeken. Werkgroepen of projectgroepen zorgen zelf voor hun communicatie naar hun doelgroepen.

BIJZONDERE VORM VAN COMMUNICATIE: STREAMEN/ONLINE BESCHIKBAAR MAKEN VAN KERKDIENTEN

Het streamen van de kerkdiensten is een bijzondere vorm van communiceren, die een toegevoegde waarde heeft om mensen te betrekken die moeilijk zelf naar de kerk kunnen komen of belangstelling hebben om de dienst op een ander moment te zien of beluisteren. Het helpt om daarin een inclusieve gemeente te zijn. Maar online diensten zijn geen vervanging van het bijeenkomen van de gemeente in de kerkdienst. Als basis staat er nu een systeem met camera's waarvan ook bij verhuuractiviteiten gebruik gemaakt kan worden. Het beleid ten aanzien van streamen van de kerkdiensten gaat over een normale situatie. Voorwaarden voor het online (live of opgenomen) beschikbaar maken zijn: dat er voldoende vrijwilligers beschikbaar en getraind zijn om deze taak op zich te nemen en dat de financiële situatie het toelaat.

We volgen bij het streamen en bewaren van de opnames de privacyregels van de AVG; specifiek betekent dat:

- Ambtsdragers en vrijwilligers mogen herkenbaar in beeld komen; kerkgangers zoveel mogelijk niet. Mensen wordt erop gewezen dat de dienst gestreamd wordt en dat het mogelijk is om op een plaats buiten beeld te zitten.
- De bewaartermijn van de beelden is gesteld op maximaal 1 jaar, omdat mensen zolang de gelegenheid willen hebben om een dienst terug te kijken.

FINANCIËN EN DE TOEKOMST

De ambitie van de wijkgemeente is te komen tot een gezonde en duurzame financiële positie, die het mogelijk maakt om op verantwoorde wijze en vanuit het bestaande gebouw kerk te kunnen zijn en voorgenomen beleid en nieuwe activiteiten te kunnen financieren. Dit vormt een stevige opdracht in een tijd waarin we als kerk te maken hebben met secularisatie, vergrijzing, stijgende (energie)kosten en andere (maatschappelijke) problemen. Deze opdracht zal dan ook extra inzet en aandacht vragen.

Om een levende gemeente te kunnen zijn en te blijven moeten de financiën van onze wijkgemeente op orde zijn. De ambitie in de komende vier jaar is om een positieve exploitatierekening te hebben. Hierdoor krijgen we als wijkgemeente meer ruimte om nieuw beleid en nieuwe activiteiten te financieren.

Voor wat betreft de inkomsten heeft onze wijkgemeente twee grote bronnen, te weten bijdragen van gemeenteleden via de Aktie Kerkbalans (AKB) en opbrengsten van verhuur gebouw. Deze twee samen zorgen voor 80 % van de inkomsten van onze wijkgemeente.

De opbrengsten van de Aktie Kerkbalans zien we in de afgelopen jaren echter dalen en duidelijk is dat een steeds kleiner aantal gemeenteleden structureel financieel bijdraagt aan onze wijkgemeente.

We willen niet alleen meer inkomsten genereren, we willen ook de mensen zien en waarderen en hen actief betrekken bij de financiële positie van de wijkgemeente. Dat betekent dat we bestaande verbindingen positief en inhoudelijk willen versterken, dat we mensen die op afstand van de gemeente staan, willen informeren over en uitnodigen voor activiteiten. Bijdragen aan de kerk zijn niet (langer) vanzelfsprekend, dat vraagt om een actieve benadering. We willen niet “bedelen” maar inspireren, betrekken en waarderen. De leden die financieel bijdragen zijn betrokken en moeten gezien worden. Mogelijk nieuwe leden en de leden die nog niet bijdragen willen we actiever benaderen om zo hun betrokkenheid te vergroten of hen bij onze wijkgemeente te betrekken.

De inkomsten uit verhuur zijn door Corona in de afgelopen jaren behoorlijk terug gelopen. Met een prachtig historisch gebouw gelegen op een centrale plaats in de stad willen we maximaal inzetten op het laten stijgen van de opbrengsten uit verhuur.

Voor de verschillende activiteiten die vanuit onze wijkgemeente georganiseerd worden (bijvoorbeeld vanuit Muziek en vanuit Verdiepen en Leren/V&T) zal actiever gestuurd worden op giften van deelnemers om zo een deel van de kosten te kunnen dekken.

HET MONUMENTALE KERKGEBOUW

We streven ernaar om het ook in de toekomst mogelijk te laten zijn om als gemeente de Nicolaïkerk als thuisbasis te behouden. Dit vraagt beheersing van de kosten en het energiegebruik, naast verhogen van de inkomsten. We willen het gebouw ook duurzaam gebruiken en bewust omgaan met de schaarse goederen van de aarde. Het gebouw leent zich uitstekend voor benutting door derden. Dit zal in deze beleidsperiode dan ook verder uitgewerkt en gerealiseerd dienen te worden.

Het monumentale kerkgebouw waarin we als wijkgemeente thuis zijn, wordt alom geroemd. Velen ervaren het als een bijzonder voorrecht om in dit prachtige gebouw in een eeuwenoude traditie te mogen staan, terwijl de wereld om ons heen snel verandert. De een prijst het gebouw om z'n akoestiek die een extra dimensie geeft aan de muziek die er met grote regelmaat klinkt. Een ander voelt zich door de bijzondere sfeer van de middeleeuwse basiliek juist uitgenodigd tot stilte, meditatie en contemplatie. Een derde kenschetst de Klaaskerk als uitnodigend en is blij met de duidelijke herkenbaarheid van het gebouw als kerk in zijn bijzondere omgeving.

Er zijn echter ook kanttekeningen bij het gebouw te plaatsen, in die zin dat het gebouw geen doel op zich moet zijn, maar een middel. Bovendien is bekend dat de kosten voor het onderhoud van het monumentaal kerkgebouw verhoudingsgewijs hoog zijn en dat duurzaam gebruik aanpassingen vraagt. In de corona periode was de samenwerking met het Centraal Museum minimaal en bleef de verhuur van het gebouw ver achter bij de prognoses, waardoor er een disbalans is ontstaan in de kerkelijke financiën. Dit heeft ook de vraag opgeroepen wat dit betekent met het oog op de toekomst. Voor een groot deel van de gemeente speelt het gebouw een doorslaggevende rol in hun actief lid zijn van de Nicolaïgemeente. De muziekactiviteiten worden in belangrijke mate gedragen door het gebouw en het orgel.

Voor de kerkenraad heeft dit geleid tot de keuze van het behoud van het gebouw voor de gemeente naast het bewust inzetten van het gebouw als "Unique Selling Point". De komende jaren zal het beleid en het beheer erop gericht zijn de exploitatie van het gebouw te intensiveren en professionaliseren om daarmee de inkomsten voor de gemeentelijke activiteiten te vergroten. Dat vereist dat we doelgericht nadenken over de mogelijkheden binnen ons gebouw naast het gebruik voor de diensten door de gemeente.

Een en ander zal door een werkgroep gebouw verder verkend en uitgewerkt worden in nauwe samenspraak met de kerkenraad en de kerkrentmeesters, die ook vertegenwoordigd zijn in de werkgroep. Omdat we het gebouw als unieke en historische locatie op de lokale en regionale verhuurmarkt een sterkere positie willen geven, betekent dit voor ons dat:

- Er gekeken zal gaan worden of voor een tijdelijke periode er een deskundige (eventueel professionele) kartrekker gevonden kan worden die met een inzet van 1 of meer dagdelen per week aan dit gehele proces vorm en inhoud kan geven en als voorzitter van de werkgroep het gebouw op de verhuurmarkt een aantrekkelijke positie weet te geven.
- Er een vast team komt van actieve en gemotiveerde vrijwilligers die de koster en de werkgroep verhuur kerkgebouw hierbij ondersteunt. Ook voor het werven, het vrijwilligersprofiel en het functioneren bij structurele inzet zal vanuit de werkgroep aandacht zijn en beleid geformuleerd dienen te worden. Dit geldt ook voor de koster als uitvoerend gebouwbeheerder en diens professionele ontwikkeling, inzet en aansturing.
- De verhuur geïntensiveerd wordt waarbij een commerciële benadering geldt en een aangepaste tariefstelling voor activiteiten voor en door de gemeente;
- Het aanbod van activiteiten en muziek (bijvoorbeeld concerten) dat niet primair ten dienste van de gemeente en de kerkdiensten staat, gaat een publieke programmering krijgen en zal in toenemende mate extern gefinancierd dienen te worden, waarbij het gebouw uiteindelijk tegen een aangepast (kostendekkend) tarief gebruikt kan worden.
- Het beleid wordt erop gericht om ook geïnteresseerde buitenstaanders als 'vrienden van de Nicolaïkerk' (financieel) bij de kerk te betrekken en hen minimaal eens per jaar uit te nodigen voor een activiteit in het kerkgebouw.

Ook de komende jaren hopen we dankbaar gebruik te kunnen blijven maken van het Nicolaï-kerkgebouw. Voor ons blijft het kerkgebouw een baken in een steeds verder seculariserende samenleving, een teken van een eeuwenlange geloofstraditie en een oriëntatiepunt dat ons telkens herinnert aan de grootheid van de Eeuwige die ver uitgaat boven ruimte en tijd.

De komende beleidsperiode zal van cruciaal belang zijn in het mogelijk maken en benutten van de mogelijkheden van het gebouw, het verduurzamen van het gebruik en het vergroten van de inkomsten die het gebouw kan opleveren. Ook zal in deze beleidsperiode gekeken worden of we kunnen aansluiten bij het initiatief van Groene Kerken. We vertrouwen erop dat aan het eind van de beleidsperiode 2023-2027 de exploitatie van het gebouw heeft geleid tot meer evenwicht in de financiële balans van de kerk en we het monumentale gebouw als thuisbasis voor onze wijkgemeente kunnen behouden.

11

SAMENVATTING IN POSTERS

MISSIE EN VISIE

De wijkgemeente Nicolaïkerk wil een kloppend religieus hart zijn in de stad, een plek van en mét betekenis, die bezocht en gedragen wordt door jong en oud, waar iedereen zich welkom voelt en waar respect is voor diversiteit in zijn en denken, in woordverkondiging en muziek.

Jong en oud komen hier samen en zijn actief betrokken en verbonden. Verleden, heden en toekomst hebben onze aandacht en vormen deel van hoe wij geloofsgemeenschap en open kerk zijn.

DE TIEN BELEIDSTHEMA'S VAN DE NICOLAÏKERK

2023 - 2027

HET LEVENDE WOORD VAN GOD ALS BASIS

We streven ernaar een kerkelijke gemeente te zijn die zich steeds weer laat inspireren en leiden door de verhalen uit de Bijbel, die levend zijn door de verbinding met het hier en nu, de wereld waarin wij leven, de mensen die wij zijn, de gemeente die wij vormen.

SAMEN GEMEENTE ZIJN

We streven ernaar dat in 2027 de gemeenschap rond de Nicolaïkerk een open en inclusieve gemeente is waarin alle leeftijdsgroepen vertegenwoordigd zijn. In deze gemeente staat de ontmoeting met elkaar op basis van onderling respect centraal. Dit betekent dat we vanuit een grote diversiteit allen actief werken aan verbinding, communicatie en verdraagzaamheid.

DE TIEN BELEIDSTHEMA'S VAN DE NICOLAÏKERK

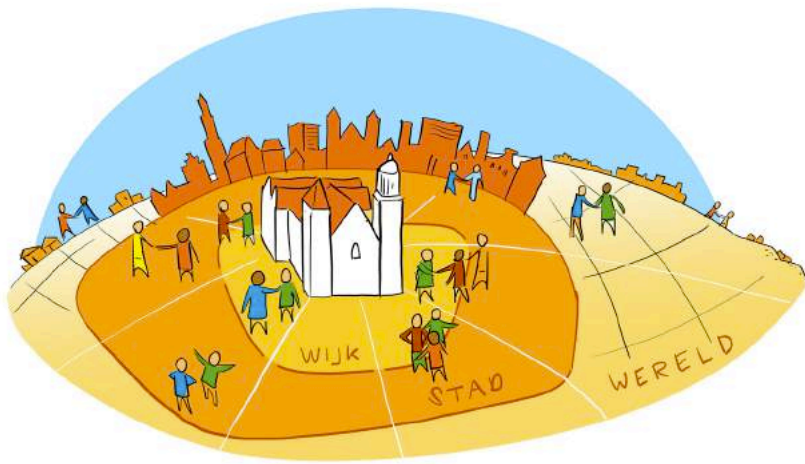
2023 - 2027

JONG EN OUD BETREKKEN

We streven ernaar dat de Nicolaïgemeente een wijkgemeente is waarin steeds doelbewust verschillende activiteiten en vieringen gericht op specifieke doelgroepen er voor zorgen dat alle leeftijden/doelgroepen zich aangesproken en actief betrokken voelen.

Voor de continuïteit van onze wijkgemeente is het van groot belang dat we als wijk de keuze durven te maken om prioriteit te geven aan gemeenteopbouw voor jeugd en jongvolwassenen.

KERK ZIJN IN DE WERELD OM ONS HEEN

We streven ernaar ons meer naar buiten te richten en kerk in de stad en wereld te zijn. Onze wijkgemeente is bekend als een plaats waar mensen met een hulpvraag terecht kunnen, zowel in aandacht, praktische hulp als financiële ondersteuning. Het spreekt voor zich dat het geloof in God de Vader en Jezus Christus ons oproept ons in te zetten in en voor de wereld om ons heen, ver weg en dichtbij. Dat doen we niet alleen diaconaal, maar ook in het samen kerk zijn en activiteiten organiseren met en voor specifieke doelgroepen en andere geloofsgemeenschappen in de stad.

DE TIEN BELEIDSTHEMA'S VAN DE NICOLAÏKERK

2023 - 2027

MUZIEK IN DE NICOLAÏ

We streven ernaar een kerk van en voor alle mensen te zijn. En er is veel diversiteit binnen onze gemeente aan geloofsbeleving. Daar proberen we met het muziekaanbod dan ook op aan te sluiten, omdat muziek het Woord in de dienst ondersteunt en uitdraagt. Daarnaast willen we ook een onderscheidend muziekaanbod realiseren dat ook stedelijk interessant is en mensen trekt om kennis te maken met de Nicolaïkerk en het muziekaanbod. Om dit toekomstbestendig te kunnen realiseren is een nieuw financieel plan noodzakelijk.

ORGANISATIE VAN ONZE GEMEENTE

In de organisatie van de wijkgemeente willen we meer ruimte bieden aan de talenten en mogelijkheden van de verschillende medewerkers en werkgroepen binnen de wijkgemeente. Werkgroepen opereren relatief zelfstandig binnen het door de kerkenraad opgestelde speelveld, zowel inhoudelijk als financieel. De verbondenheid met de kerkenraad is geborgd door regelmatige terugkoppeling en overleg met een contactpersoon. Medewerkers (vrijwilligers en professionals) zijn toegerust voor hun taak binnen onze wijkgemeente en de formatie sluit aan bij de doelstellingen van de wijkgemeente en het beschikbare budget.

DE TIEN BELEIDSTHEMA'S VAN DE NICOLAÏKERK

2023 - 2027

COMMUNICATIE EN DIGITALISERING

We streven ernaar om de communicatie te verhelderen en versterken als wezenlijk deel van de ontmoeting.

Nieuwe mogelijkheden en vormen gaan gericht onderdeel worden van de communicatie, waarbij aandacht zal blijven voor de verschillen in mogelijkheden en vaardigheden van gemeenteleden.

FINANCIËN EN DE TOEKOMST

De ambitie van de wijkgemeente is te komen tot een gezonde en duurzame financiële positie, die het mogelijk maakt om op verantwoorde wijze en vanuit het bestaande gebouw kerk te kunnen zijn en voorgenomen beleid en nieuwe activiteiten te kunnen financieren. Dit vormt een stevige opdracht in een tijd waarin we als kerk te maken hebben met secularisatie, vergrijzing, stijgende (energie)kosten en andere (maatschappelijke) problemen. Deze opdracht zal dan ook extra inzet en aandacht vragen.

DE TIEN BELEIDSTHEMA'S VAN DE NICOLAÏKERK

2023 - 2027

HET MONUMENTALE KERKGEBOUW

We streven ernaar om het ook in de toekomst mogelijk te laten zijn om als gemeente de Nicolaïkerk als thuisbasis te behouden. Dit vraagt beheersing van de kosten en het energiegebruik, naast verhogen van de inkomsten.

We willen het gebouw ook duurzaam gebruiken en bewust omgaan met de schaarse goederen van de aarde. Het gebouw leent zich uitstekend voor benutting door derden. Dit zal in deze beleidsperiode dan ook verder uitgewerkt en gerealiseerd dienen te worden.

